

ΑΡΧΕΙΟ
3.1

Προετοιμασία
Συνεδρίου ΠΑΣΕΓΕΣ για την
Αγροτική Πολιτική

ΘΕΜΑ: Διαρθρωτική Πολιτική

Δ. Δαμιανός

Ερώτηση: Ποιοί είναι οι στόχοι που πρέπει να επιδιώκονται σε μία σημερινή πολιτική αγροτικής ανάπτυξης και ποιοί οι προσανατολισμοί μιας Εθνικής διαρθρωτικής πολιτικής στη γεωργία.

Ο στόχος σε γενικές γραμμές είναι η μεγαλύτερη δυνατή ανάπτυξη της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων που να συμβάλει στην επίλυση των οικονομικών προβλημάτων της χώρας, την αύξηση της παραγωγής, την ισορροπία στις ανταλλαγές την απασχόληση και τη ποιότητα ζωής που να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες αυτών που απασχολούνται στον τομέα. Πρέπει μέσα σε ένα χρονικό διάστημα 10 χρόνων να εξασφαλίσουμε μία δυναμική γεωργία που να συμβάλει στην ανάπτυξη, την απασχόληση στις εξαγωγές και την χωροταξία της χώρας. Κατά την εφαρμογή μιας πολιτικής βελτίωσης των δομών στη γεωργία σημασία έχουν οι έμμεσες επιπτώσεις για το μέλλον από ότι οι άμεσες ενέργειες για το παρόν.

Η Οικονομική ανάπτυξη του αγροτικού μας τομέα θα επιτευχθεί μόνο όταν οι αγρότες βοηθηθούν για να εξασφαλίσουν μία ολοκληρωμένη και σωστή εποπτεία των μέσων που χρησιμοποιούν για τη δουλειά τους. Πρέπει να αλλάζουμε την μέχρι τώρα κατεύθυνση από μία γεωργία απομονωτισμού που στηρίζονταν σε ατομικές εκμεταλλεύσεις επιχειρησιακής μορφής σε μία άλλη της οποίας κυρίαρχοι τύποι είναι οι γεωργικές ενώσεις κοινής εκμετάλλευσης συνεταιριστικής μορφής.

Μία κοινωνική διάρθρωση θεμελιωμένη στη συνεταιρισμένη οικονομία είναι το μέσο που θα μας οδηγήσει στο στόχο του διπλασιασμού της αγοραστικής δύναμης των αγροτών.

Η ανάπτυξη της αλληλεγγύης μεταξύ των αγροτών είναι προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων.

Οι αγρότες δεν θα εξακολουθήσουν να είναι υπεύθυνοι μόνο για τη δική τους εκμετάλλευση αλλά θα έχουν ενεργό συμμετοχή και συλλογική ευθύνη σε ένα μεγάλο αριθμό δραστηριοτήτων που προηγούνται και ακολουθούν τη διαδικασία παραγωγής.

Προτείνουμε μία σιωπηρή λαϊκή αγροτική μεταρρύθμιση που απευθύνεται σε ένα πολύ μεγάλο αριθμό αγροτών.

Η περίοδος που διανύσαμε των δύο τελευταίων δεκαετιών χαρακτηρίστηκε από παντελή έλλειψη πολιτικής στις διαρθρώσεις του αγροτικού τομέα.

Σήμερα ο Έλληνας αγρότης καλείται πάντα σε στενή επικοινωνία και συνεργασία με τους εκπροσώπους της πολιτείας και προκειμένου να λάβει τις αποφάσεις του να ενσωματώσει στη πορεία της διαχείρισης της εκμετάλλευσης του στοιχεία που εκπηγάζουν από την εγχώρια και εξωτερική αγορά και τις προοπτικές τους, από την συμπεριφορά και το ρόλο των καταναλωτών στον καθορισμό των απαιτήσεων για τη ποιότητα της παραγωγής και την διάθεση της, από την κατάσταση του συνόλου των αγροτών με τα προγράμματα ανάπτυξης των οποίων θα πρέπει να συντονίσουν τα δικά τους.

Απαιτείται γι αυτό μία σωστή νομοθεσία και αποτελεσματικοί οργανισμοί στήριξης των προσπαθειών του αγροτικού κόσμου και η εξασφάλιση κάποιας βάσης στη γεωργία. (μία καλύτερη νομική υπόσταση για την αγροτική γή, παροχή των μέσων για τη βελτίωση της διαπαγματευτικής ικανότητας και η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των αγροτικών κύκλων).

Προτείνουμε τη συνεργασία των υπευθύνων φυσικών προσώπων στα πλαίσια της συνεταιριστικής αλληλεγγύης για το κοινό όφελος. Οι προσανατολισμοί μας είναι: ι) η χρησιμοποίηση της εκπαίδευσης της έρευνας και ανάπτυξης και παροχή οικονομικής και τεχνικής γνώσης και διαχειριστές των εκμεταλλεύσεων και τα συνεταιριστικά στελέχη.

ιι) η προσαρμογή της παραγωγής στις αγορές του εσωτερικού και του εξωτερικού με ανταγωνιστικές προϋποθέσεις. Η πολιτική παραγωγή θα πρέπει να είναι ενταγμένη στα πλαίσια μιάς πολιτικής διατροφής, βιομηχανικής πολιτικής και ενεργειακής πολιτικής.

ιιι) η Ελληνική γεωργία να στηριχθεί στη συνεταιρισμένη οικογενειακή εκμετάλλευση, με βελτίωση των προϋποθέσεων εμπορίας και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων μέσα από τους συνεταιρισμούς.

ιν) η βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας.

Στα πλαίσια μιάς εγγειοβελτιωτικής πολιτικής: ι) πρέπει να επιδιωχθεί η παρότρυνση για εγκατάσταση νέων γεωργών με ικανοποιητικές οικονομικές προϋποθέσεις, για τη βελτίωση των συνθηκών ανταγωνισμού ιι) να βελτιωθούν οι προϋποθέσεις για την ανανέωση του εγγείου κεφαλαίου (γης) με μέτρα για την ελάφρυνση του οικονομικού βάρους που τώρα επιβάλλει η απόκτηση γής. ιιι) οι δραστηριότητες πρέπει να οδηγούν στη προστασία της γεωργικής γής και να στοχεύουν στη διοχέτευση της σε συλλογικές δραστηριότητες αυξάνοντας την απασχόληση. ιν) να υπάρχει ιδιαίτερη υποστήριξη στις ζώνες με ιδιαίτερα γεωγραφικά μειονεκτήματα.

Στα πλαίσια μιας πολιτικής αλληλεγγύης και δικαιοσύνης: ι) πρέπει να επιδιωχθεί εξασφάλιση ικανοποιητικού εισοδήματος συγκρί-

σιμου με άλλους τομείς της οικονομίας και ισότητα στις οικογενειακές παροχές, ιι) να περιορισθούν οι κοινωνικές δαπάνες και η κοινωνική προστασία μόνο στους κατ'επάγγελμα γεωργούς.

5

Ερώτηση: Πώς αντιμετωπίζεται το θέμα της πολιτικής γης και της εκμηχάνισης μέσα στα πλαίσια της στρατηγικής ανάπτυξης στη γεωργία και της κατανομής του αγροτικού εισοδήματος;

Η ανακατανομή των δικαιωμάτων χρήσης της γης είναι η πολιτική που συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη δυνατότητα αύξησης της παραγωγής και βελτιώνει την κατανομή του εισοδήματος. Η δημιουργία κινήτρων για παραχώρηση της γης από αυτούς που δεν την καλλιεργούν στις εκμεταλλεύσεις οικογενειακού συνεταιριστικού χαρακτήρα ή σε εργάτες στη γεωργία, σε άνεργους ή σε μικροϊδιοκτήτες γεωργικής γης χρησιμεύει στην αύξηση της παραγωγής και τείνει στην εξομάλυνση των διαφορών του αγροτικού εισοδήματος μακροπρόθεσμα.

Η έλλειψη συγκεκριμένων μέτρων πολιτικής για τη βελτίωση της κατανομής του αγροτικού εισοδήματος θα οδηγήσει στη διατήρηση της άνισης κατανομής του και της συγκέντρωσης του κεφαλαίου εξ αιτίας της αύξησης της προσφοράς εργασίας που προέρχεται από την αύξηση της παραγωγικότητας στις μεγάλες εκμεταλλεύσεις και την αύξηση της εκμηχάνισης. Στο παρελθόν η αύξηση της εκμηχάνισης έχει ενισχυθεί από το τεχνητά χαμηλό-επιδότημένο κόστος του κεφαλαίου που συνεπάγεται μεγάλο κοινωνικό κόστος. Η εκμηχάνιση της γεωργίας όταν γίνεται με τρόπο παράλογο θα πρέπει να αποφεύγεται εκτός από τις περιπτώσεις που αποδεικνύεται ότι αυξάνει την παραγωγή και δεν υποκαθιστά απλά την εργασία. Η μέχρι σήμερα εμπειρία αποδεικνύει ότι οι περιπτώσεις αυτές είναι ελάχιστες.

Έτσι τα μέτρα για την ανακατανομή των δικαιωμάτων χρήσης γης σαν πρωταρχικό μέσο για την επίτευξη του στόχου της δίκαιης κατανομής εισοδήματος, πρέπει να συνοδεύονται από τον τερματισμό

των αποκλίσεων από τις πραγματικές τιμές που ευνοούν την εκμηχάνιση όχι με ορθολογικό τρόπο.

Τα αγροτικά μηχανήματα πρέπει να είναι διαθέσιμα στους μικρούς αγρότες με κάποια σχήματα κοινής συλλογικής χρήσης όταν και αν η εκμηχάνιση αποδεικνύεται οικονομικά επιθυμητή σε κοινωνικές τιμές. Θα πρέπει να αυξηθούν τα επίπεδα και να βελτιωθεί ο τρόπος επιβολής φορολογίας στη γή και στο αγροτικό εισόδημα για να διοχετευθεί η χρηματοδότηση στους μικρούς γεωργούς.

Τέλος θα πρέπει να προωθηθούν και να χρηματοδοτηθούν δειγματοληπτικές έρευνες για την αξιολόγηση των τεχνολογιών στη γεωργία που θα επιτρέπουν την παραγωγή αξιοπιστων στοιχείων για τη κατανομή του εισοδήματος.

Ερώτηση: Γιατί προωθούνται προγράμματα αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών όπως αυτό των εσπεριδοειδών. Ποιοί είναι οι στόχοι και ποιά η σημασία τους. Θα οφελήσουν ή θα βλάψουν τον αγροτικό κόσμο. Έχετε πειστικά επιχειρήματα που να το αποδεικνύουν.

Η απάντηση συνοψίζεται σε μία φράση: Η παραγωγή δεν είναι καθόλου προσαρμοσμένη στις απαιτήσεις της αγοράς. Αν δε λάβει κανείς τις σημερινές τάσεις τόσο στη παραγωγή όσο και στη ζήτηση αντιλαμβάνεται ότι τό πρόβλημα μπαίνει πολύ επιτακτικά.

Αυτό που πρέπει να αλλάξουμε, και με τη βοήθεια των παραγωγών και των συνεταιριστικών τους φορέων θα επιδιώξουμε να εξασφαλίσουμε είναι η αναδιάρθρωση της παραγωγής έτσι ώστε:

ι) να δώσουμε ώθηση στις κατάλληλες ποικιλίες ιι) να επιμηκύνουμε την περίοδο εμπορίας ιιι) να αυξήσουμε την συνολική αξία παραγωγής και όχι να τη μειώσουμε όπως ισχυρίζονται μερικοί ιν) να βελτιώσουμε τις δομές στην εμπορία και μεταποίηση γιατί υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις σε συσκευαστήρια, αποθηκευτικούς χώρους, ψυγεία και μηχανολογικό εξοπλισμό. ν) να εισάγουμε νέες μεθόδους τεχνολογίας και νι) να αυξήσουμε το αγροτικό εισόδημα με την αύξηση των εξαγωγών.

Ας πάρουμε το παράδειγμα των εσπεριδοειδών. Το ποσοστό αυτάρκειας για όλα τα εσπεριδοειδή στην Ελλάδα είναι 160%. Η ΕΟΚ των 9 έχει ένα ποσοστό αυτάρκειας ίσο με 50% και η ΕΟΚ των 12, 90%. Στην Ελλάδα με τις σημερινές συνθήκες στα 160 κιλά Εσπεριδοειδών, κυρίως πορτοκάλια εξάγουμε τα 20, διαθέτουμε στην εσωτερική αγορά τα 100%. και βρισκόμαστε σε αδυναμία να διαθέσουμε τα υπόλοιπα 40 με τις γνωστές συνέπειες. Ας δούμε τώρα γιατί έχουμε καθυστερήσει έναντι των ανταγωνιστών μας. Η μέση παραγωγή πορτοκαλιών

των Μεσογειακών χωρών στα τελευταία χρόνια είναι 7.5 εκ. τόννοι από τους οποίους μόνο το 6.5% περίπου μισό εκατ. τόννοι δηλαδή παράγεται στην Ελλάδα. Στα λεμόνια η Μεσόγειος παράγει 1.5 εκ. τόννους από τους οποίους 11% δηλ. 170 χιλ. τόννοι παράγονται στην Ελλάδα. Στα μανταρίνια το ποσοστό συμμετοχής της Ελλάδας στο σύνολο της παραγωγής των χωρών της Μεσογείου είναι μόνο 1,5% (30 χιλ. τόννοι έναντι 2 εκατομμυρίων).

Στις συνολικές εξαγωγές εσπεριδοειδών από τη Μεσόγειο η Ελλάδα συμμετέχει με ποσοστό 6%, όσο περίπου και το ποσοστό της παραγωγής της (160 χιλ. τόννοι έναντι 4.5 εκ. τόννων). Οι συνολικές εξαγωγές μας πορτοκαλιών κατανέμονται ως εξής 80% στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, 10% στις χώρες της ΕΟΚ και 10% στον υπόλοιπο κόσμο. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τα λεμόνια είναι: 90%, 4%, και 16%. Ενώ όλα τα μανταρίνια που εξάγει η Ελλάδα πάνε αποκλειστικά στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Οι λόγοι για όλα τα παραπάνω.

Οι Ελληνικές ποικιλίες δεν ανταποκρίνονται στις τάσεις της παγκόσμιας αγοράς, και της εγχώριας ζήτησης. Οι συγκομιδή και οι εξαγωγές πραγματοποιούνται σε περιορισμένο χρονικό διάστημα. 80% περίπου της παραγωγής παράγεται και εξάγεται μέσα σε 2 μήνες μόνο, Δεκέμβρη και Γενάρη. Οι ανταγωνιστές μας έχουν 9 μήνες περίοδο συγκομιδής και εμπορίας.

Η λύση είναι η κατάρθρωση και η εφαρμογή ενός εθνικού προγράμματος οικονομικά ορθολογικού για την αναδιάρθρωση των δενδρών σαν και από που προωθήθηκε και χρηματοδοτείται από τις Ευρω-

παϊνές Κοινότητες στα εσπεριδοειδή. Ανάλογα προγράμματα χρειάζονται τουλάχιστο και για τα πυρηνόκαρπα, (ροδάκινα, βερύκοκια) και για τα μήλα και τα αχλάδια. Ήδη εφαρμόζονται προγράμματα για τα αμπέλια και τις ελιές. Το πρόβλημα είναι το ίδιο. Είτε μέσα είτε έξω από την ΕΟΚ κάτι έπρεπε να γίνει. Ήταν Εθνική επιτακτική ανάγκη και καθαρά Εθνική επιλογή μια και δεν υπάρχει καμμία υποχρέωση συμβατικής υποβολής προγράμματος στη Κοινότητα.

Παλαιότερα η αναδιάρθρωση των εσπεριδοειδών ρυθμίζονται με νόμο του 1960 με ανεπάρκεις διατάξεις. Η πρακτική που ακολουθήθηκε δεν ήταν καθόλου αποτελεσματική, άλλωστε έχουν αλλάξει οι συνθήκες στην αγορά. Χρειάζεται μία ώθηση στη προσπάθεια βελτίωσης των συνθηκών παραγωγής και εμπορίας. Από την ΕΟΚ στο συγκεκριμένο θέμα αξιοποιούμε ότι μας ταιριάζει, συμπληρώνουμε με πρόσθετα μέτρα αυτό που δεν ταιριάζει στην ΕΟΚ και τη φιλοσοφία της. Παράδειγμα είναι η αντιπαγετική προστασία για την οποία δεν έχει αντίρρηση η ΕΟΚ αλλά δεν έχει θέση. Έτσι από το στάδιο της παθητικής ασφάλισης (ΟΓΑ κλπ) θα περάσουμε στην ενεργητική ασφάλιση.

Έτσι στη περίπτωση των Εσπεριδοειδών ενισχύεται ο επανεμβολιασμός, η επαναφύτευση ή η φύτευση σε νέες εκτάσεις, η παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού, η εφαρμογή εγγειοβλετιωτικών έργων, η εγκατάσταση συσκευαστηρίων, αποθήκών, ψυγείων εξοπλισμοί για βιομηχανίες χυμών.

Το πρόγραμμα είναι εντελώς προεραϊτικό. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο χρειάζεται έγκαιρη ενημέρωση και δραστηριοποίηση των ενδιαφερομένων παραγωγών και των συνεταιρισμών τους. Η συμμετοχή των συνεταιρισμών πρέπει να είναι ενεργή.

Ο στόχος είναι η εξασφάλιση σημαντικού καθαρού όφελους για το κοινωνικό σύνολο αλλά ιδιαίτερα για τους αγρότες. Θέλουμε να περάσουμε από την χειρότερη μορφή "χωματερής" αυτής της διασπάθησης του υστερήματος των πολιτών και της μεταβίβασής του στους ξένους καταναλωτές είτε στην ΕΟΚ είτε όχι σε ένα υγιές καθεστώς. Από μας εξαρτάται η επιτυχία.

(B)

Ερώτηση: Είναι απαραίτητη η εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης των ορεινών και μειονετικών περιοχών της χώρας. Πρέπει να δοθεί έμφαση από τη πολιτεία για τη χρηματοδότηση και εκτέλεση έργων για τον αγροτικό εξηλεκτρισμό, την εκτέλεση αρδευτικών έργων, τη βελτίωση βοσκοτόπων, τα έργα προστασίας γεωργικών εδαφών από τη διάβρωση, την ανάπτυξη των προγραμμάτων κτηνοτροφίας τη γεωργική εκπαίδευση τα δασικά έργα, την ύδρευση και οδοποιΐα και τον εξηλεκτρισμό οικισμών.

Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη των περιοχών αυτών είναι η κατασκευή και βελτίωση έργων βασικής υποδομής ώστε να εξασφαλισθεί η παροχή υπηρεσιών στον πληθυσμό. Η πολιτεία είναι ο κύριος αν όχι ο μόνος φορέας που θα μπορούσε να αναλάβει ένα τόσο μεγάλο ύψος επένδυσης. Ήδη έχει αρχίσει η εφαρμογή έργων υποδομής, σε 22 νομούς της χώρας και επίκειται η έγκριση προγράμματος για την επέκταση των περισσότερων δραστηριοτήτων και στους υπόλοιπους 29 νομούς.

Έτσι προϋποθέτουν έργα σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από έλλειψη συγχρόνων εγκαταστάσεων μεταφοράς και διανομής πόσιμου ύδατος έτσι ώστε όσο το δυνατό περισσότερο νοικοκυριά να έχουν τρεχούμενο νερό. Εντείνονται τα προγράμματα εξηλεκτρισμού με στόχο την πλήρη ικανοποίηση των αναγκών για ηλεκτροδότηση των οικισμών και προωθείται ο αγροτικός εξηλεκτρισμός που συνίσταται στην ηλεκτροδότηση αρδευτικών αντλιοστασίων ή γεωτρήσεων για μικρά συλλογικά ή ατομικά αρδευτικά έργα, γεωργικών εγκαταστάσεων, θερμοκηπίων κλπ και κτηνοτροφικών ή γεωργοκτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Ο αγροτικός εξηλεκτρισμός αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας στον ορεινό χώρο.

Αντιμετωπίζεται κατά προτεραιότητα το αγροτικό δίκτυο που θα εξυπηρετεί αγροτικές οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες του πληθυσμού. Θα βελτιωθεί η κατάσταση στους υπάρχοντες δρόμους που συνδέουν τους οικισμούς των κοινοτήτων μεταξύ τους και με τα επαρχιακά και αγροτικά οδικά δίκτυα. Οι δρόμοι αυτοί είναι σήμερα ανεπαρκείς και κακά συντηρημένοι. Με τον ίδιο τρόπο θα αντιμετωπισθεί και το πρόβλημα των δρόμων μικρού πλάτους που εξυπηρετούν την κυκλοφορία μεταξύ οικισμών και αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Το σημερινό δίκτυο είναι πολύ φτωχό.

Μεγάλα περιθώρια αξιοποίησης για άρδευση παρέχουν οι υδάτινοι πόροι των περιοχών αυτών. Έχει προγραμματισθεί και αρχίσει η εφαρμογή αρδευτικών έργων για να αυξηθεί αισθητά το ποσοστό της αρδευόμενης γής με βασική επιδίωξη την παραγωγή ζωοτροφών για την αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών της κτηνοτροφίας και την ανάπτυξη της ορεινής δενδροκομίας.

Το πρόγραμμα αξιοποίησης των αρδευτικών δυνατοτήτων είναι πλήρες και ολοκληρωμένο. Τα έργα θα συμβάλλουν στην αύξηση της απασχόλησης των κατοίκων, την αύξηση του εισοδήματός τους, και στη σύμμετρη ανάπτυξη όλων των περιοχών.

Επιβάλλεται άλλωστε και έχει προβλεφθεί η λήψη μέτρων προστασίας των γεωργικών γαιών από τη διάβρωση και έχει προγραμματισθεί η εντατικοποίηση του προεραϊτικού αναδάσμου και η χρηματοδότηση για την εκτέλεση μικρών παραλλήλων έργων. Έργα για τη βελτίωση βοσκοτόπων αποσκοπούν στη προστασία του εδάφους και στην αύξηση της βοσκίσιμης ύλης καθώς και στη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών διαβίωσης ανθρώπων και ζώων.

Οι δραστηριότητες συμπεριλαμβάνουν εκτέλεση τεχνικών έργων υποδομής, βελτιωτικές της βλάστησης εργασίες, προμηθεια μηχανημάτων εξαγορά μικροεκτάσεων που εμποδίζουν την εφαρμογή των σχεδίων.

Προβλέπονται μέτρα και κίνητρα για την ορθολογικό προσανατολισμό της φυτικής και ζωϊκής παραγωγής με έμφαση στους κλάδους των κηπευτικών και ελαιοκομίας και γενικά της δενδροκομίας, τα αμπέλια τα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, την αιγοπροβατοτροφία και βοοτροφία.

Στον τομέα των δασών προβλέπονται έργα προστασίας και άλλα έργα υποδομής, έργα δημιουργίας απασχόλησης και βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου έργα για τη βελτίωση των συνθηκών εκμετάλλευσης ρητίνης, ενισχύσεις των δασικών συνεταιριστικών βιομηχανιών και άλλα.

Στον τομέα της αλιείας τέλος προβλέπονται μέτρα για την εξάλειψη των αιτιών της μείωσης της παραγωγής και της υποβάθμισης του υδάτινου πλούτου, που είναι η καταχρηστική αλιεία, το απαρχαιωμένο σύστημα εκμετάλλευσης και συντήρησης ιχθυοτροφείων, η ρύπανση και ο υπερτροφισμός των υδάτων και η έλλειψη ορθολογικής προγραμματισμένης αλιείας και η έλλειψη εκπαίδευσης.

Έμφαση τέλος θα δοθεί στις γεωργικές εφαρμογές και εκπαίδευση και στις εξωγεωργικές δραστηριότητες όπως ο αγροτουρισμός.-